

HET
ACTIE
FONDS

NIEUWSBRIEF

Jaargang 27 — Nummer 2 — December 2022

Politiek straattheater voor Inheemse LGBTQIA+-strijd

Tussen mei en december organiseerde de actiegroep **Movimiento Maricas Bolivia** met steun van Het Actiefonds zeven dichtertelijke straatinterventies. De interventies vonden plaats op of rondom belangrijke (feest)dagen op de katholiek-Boliviaanse kalender en boden een antiracistische blik op trans-, homo- en lesbofobie. Poëzie, straatkunst en activisme kwamen samen in deze reeks van transformerende scènes. We lichten er twee uit.

Een rode rivier

Op 13 augustus, een week na de Dag van het Vaderland in Bolivia, zette de groep een interventie in gang geïnspireerd op de regels van de Chileense dichter Stella Díaz Varín:

Ze zeggen dat je een vlag met je mee draagt
Ja
Je draagt een vlag met je mee
Ik weet
dat de vlag dieprood is
Elke vlag is een rivier van bloed.

Een van de leden doorkruiste de stad La Paz met de nationale vlag achter zich aan gesleept, diens witte kleding besmeurd met rode vloeistof. De actie eindigde bij de Choqueyapu rivier, waar de vlag gewassen werd in het stromende water. "Hoe zwaar is de vlag, waar bloedt het landschap? Wat is het vaderland toch dat ons vervangt?" Met deze vragen gaven de activisten uiting aan de rouw die voor hen verbonden is aan de viering, waarin er volgens hen wordt voorbijgegaan aan het seksisme, chauvinisme en homo-lesbo-trans-fobie van alledag.

Onafhankelijkheid

Hoewel de hele maand augustus in het teken staat van de onafhankelijkheid van de Spaanse kolonisor, wijzen de activisten erop dat er in naam van het nieuwe vaderland nog altijd veel geweld plaatsvindt tegen personen die niet voldoen aan de heersende normen rondom seksualiteit en gender in de plurinationale staat. Dit terwijl deze normen juist hun oorsprong hebben in de 500 jaar van koloniale bezetting die aan de onafhankelijkheid vooraf zijn gegaan. De actie trok veel bekijks, en slaagde erin een discussie op gang te brengen over de anders heilig geachte gendermaatstaven.

Columbus

12 oktober staat in enkele landen nog bekend als Columbusdag. Ieder jaar groeit wereldwijd de weerstand tegen deze dubieuze feestdag, die de rampspoed van 1492 nog als een glorieuze "ontdekking" doet voorkomen. In Bolivia wordt sinds 2011 de Dag van de Dekolonisatie gevierd. Movimiento Maricas Bolivia ("beweging van Boliviaanse flikkers", een geuzen-naam) maakte van de gelegenheid gebruik om een herdenkingsceremonie te houden voor het Amerikaanse continent, dat tijdens een trans-nationaal congres van Inheemse delegaties in 1992 tot Abya Yala is hernoemd. Pal voor het omstreden standbeeld van Columbus.

Landkaart

Gehuld in een wiphala, vlag van de oorspronkelijke bewoners van de Andes, wees een activist de groep omstanders op de rol van de kerk en de Spaanse bezetter in het opleggen van heteroseksualiteit en de man-vrouw verdeling aan de oorspronkelijke bevolking. Vervolgens werden enkele benamingen van verdrukte Inheemse seksuele oriëntaties en genderexpressies op een grote kaart van het continent gekrijt. Opnieuw speelde een gedicht de hoofdrol, dit keer van schrijver en organizer Francisco Godoy Vega. "Waar is het erotische geheugen van onze voorouderlijke culturen?", vraagt hij zich af. Dankzij het waardevolle werk van de *marica*-beweging komen de herinneringen langzaam weer terug.

Directe actie bij een cokescentrale

In het gebied rondom de Svoboda-centrale in Tsjechië worden hoge concentraties van het kankerverwekkende benzo[a]pyreen aangetroffen. De vervuilde cokesindustrie in de regio levert geen brandstoffen aan de lokale bevolking, maar exporteert vooral naar de Verenigde Staten. Ruim honderd activisten slaagden erin de centrale tijdelijk plat te leggen. Voor een rechtvaardige transitie!

Limiet

De actie was onderdeel van een vijfdaags klimaatkamp, georganiseerd door de actiegroep Limity Jsme My ("de limieten zijn wij"). Niet voor niets vond dit plaats in Ostrava, waar onlangs de eerste kolenmijnen werden gesloten. Die transitie verliep echter niet op een rechtvaardige manier: grote aantallen mijnwerkers verloren hun baan, en tevens een betaalbare energievoorziening. Bovendien zorgde de privatisering van de mijnwerkerswoningen voor verdere sociale problemen in de regio.

Energiearmoede

Met steun van Het Actiefonds vroeg Limity Jsme My daarom aandacht voor de samenhang tussen de ecologische crisis en sociale ongelijkheid, door (energie)armoede als centraal thema te kiezen voor deze editie van de jaarlijks terugkomende bijeenkomst. Hun boodschap: Ostrava is een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet. Tijdens het dagelijkse programma waren er speeches, demonstraties en andere vormen van samenwerking met inwoners die werkzaam zijn of waren in de fossiele industrie. Zo konden er belangrijke stappen worden gezet in de richting van klimaatrechtvaardigheid.

Het Actiefonds steunde ook:

Polen
Eerste Pride-mars in Milicz
€1000

Filipijnen
Campagne voor nationaal minimumloon
€2000

Nederland
Herdenking en viering afschaffing slavernij Breda
€650

Servië
Roma-vrouwen tegen vervuiling
€1980

Marokko
Abortus zonder grenzen
€500

Colombia
Acties tegen politiegeweld
€2100

De levensader van Zuidoost-Azië onder druk

De Mekong-rivier vloeit uit China en is de levensader voor dorpen en steden in Myanmar, Cambodja, Laos, Thailand en Vietnam. In totaal zijn er ongeveer 60 miljoen mensen afhankelijk van de rivier voor hun voedsel en inkomen. Nu China een dam aanlegt en Thaise multinationals het land langs de rivier opkopen om op grote schaal suiker te verbouwen, staat het levensonderhoud van miljoenen mensen, dieren en planten onder druk.

Grootkapitaal

Door de constructie van elf dammen door China vanaf 2012 is het rivierpeil van de Mekong gekelderd. In 2019 was het waterpeil lager dan de voorbije vijftig jaar. Tel hier de effecten van de klimaatcrisis bij op en je krijgt een ernstige situatie van aanhoudende droogte, plotselinge overstromingen en toenemende armoede in de Mekongdelta. Volgens de riviercommissie van de Mekong bevinden er al 40 procent minder vissen in de rivier dan tien jaar geleden.

Thaise suikerbedrijven maken van de gelegenheid gebruik om stukken land op te kopen in Thailand en Cambodja en er grote hoeveelheden suiker op te verbouwen. Door vele buitenlandse investeerders lukt het deze bedrijven om de oevers van de rivier om te toveren in een trieste monocultuur waar enkel het bedrijf profijt uit haalt. De natuur en de bewoners moeten het daarentegen ontgelden.

Zeggenschap

Vele dorpen en gemeenschappen kunnen het opdrogen van de Mekong niet meer aanzien. Vertegenwoordigers uit Cambodja, Vietnam, Laos en Thailand verenigden zich in SEVADA en kwamen deze september en oktober samen in Bangkok. De Thaise hoofdstad hield op dat moment de Mekong-ASEAN Environmental Week, waar politici en lobbyisten samen kwamen om een duurzame strategie voor Zuidoost-Azië in te beelden. SEVADA was ook aanwezig om te bepleiten dat de bewoners van de Mekong zeggenschap moeten uitoefenen op de toekomst van de rivier.

Het Actiefonds hielp SEVADA met het ontvangen en huisvesten van de vertegenwoordigers van de Mekong-gemeenschappen. Hierdoor lukte het SEVADA om meerdere activiteiten en bijeenkomsten te organiseren waarin de gemeenschappen informatie konden uitwisselen, maar ook

om bijvoorbeeld ceremonies op de rivier te houden waar ambtenaren en politici bij aanwezig waren. Hun aanwezigheid stond niet buiten kijf, omdat het dambouwbedrijf van tevoren al had laten weten dit niet op prijs te stellen. Het bedrijf had bovendien schoolspullen en kleren uitgedeeld in het gebied waar de ceremonies en acties werden gehouden om SEVADA een hak te zetten.

Toch schrikt dit de actiegroep niet af. Zolang de Mekong niet de oude is, blijven zij pleiten voor een einde aan de waterdammen, de landonteigeningen en de monocultuur.

HET
ACTIE
FONDS

Met uw steun
kunnen wij helpen.

Het Actiefonds IBAN:
NL 46 TRIO 0338622039

Een einde aan de vergiftiging

In 1995 werden negen Nigeriaanse activisten uit Ogoni ter dood veroordeeld omdat ze strekten tegen de boorpraktijken van Shell. Ogoni-land werd geteisterd door olielekken en slechte luchtkwaliteit, waardoor de bewoners in de streek nauwelijks nog konden ademen. Door de toewijding van Ogoni-activisten als Isaac Agbara werd Shell na een 32-jaar lange rechtszaak vorig jaar eindelijk veroordeeld tot 45.9 miljard naira (ongeveer 100 miljoen euro, gecorrigeerd voor inflatie) aan herstelbetalingen aan Ogoni-land.

Onrijpe vruchten

Maar de geschiedenis dreigt zich te herhalen. De Kereken Boue-gemeenschap luidt momenteel de noodklok. Deze gemeenschap woont aan de Zuidelijke grens van Ogoniland. Zij melden een onverklaarbare en desastreuze achteruitgang van het leven in hun dorpen. Gewassen drogen uit en verschrompelen, vruchten vallen van hun bomen voor ze rijp zijn, zwarte vlekken dwalen boven hun hoofden, de stank van koolwaterstof vult de lucht en de regenval verkleurt. Maar het meest verontrustende is de plotselinge sterfte van mensen en dieren.

De psychologische en materiële gevolgen van deze situatie zijn enorm. Anti-Zwart racisme en kapitalisme zorgen ervoor dat rampen als deze op de koop toe worden genomen zolang er maar winst wordt gemaakt. Tot nu toe lijkt het geen enkele ambtenaar of politicus ook maar iets aan te gaan wat er bij de Kereken Boue gebeurt.

Waarschuwing

Het Kallop Humanitarian and Environmental Center organiseert daarom demonstraties in Port Harcourt, de administratieve stad in de provincie, om de realiteit van de Kereken Boue kenbaar te maken bij de autoriteiten. Oliebedrijven verwoesten al decennialang levens in dit gebied, en geen rechtszaak lijkt ze tegen te houden om door te boren. Met steun van Het Actiefonds reisde de groep demonstranten daarom af naar Port Harcourt, gewapend met spandoeken en posters. Zij zullen niet toekijken hoe hun huis en haard langzaam zwart kleurt van de fossiele brandstoffen.

Ze eisen klimaatrechtvaardigheid en een einde aan de fossiele industrie. Als er binnen drie maanden niets gebeurt, waarschuwen ze, zijn ze genoodzaakt over te stappen op directe actie, zoals snelwegblokkades.

Kamp tegen grenzen

Aan de rand van het Rotterdamse bedrijventerrein Spaanse Polder werd op een ongewone maandagochtend razendsnel een volwaardig kamp opgezet, inclusief workshoptenten, wc's, douche, een entreetent, wachttorens, elektriciteit door middel van zonnepanelen, een watervoorziening en vele spandoeken. Aanleiding was het No Border Camp, een belangrijke spil in de migranten- en solidariteitsbeweging voor vrijheid en veiligheid.

Colofon

Redactie:
Tirza van Het Actiefonds

Tekst:
Tirza
Esha Guy Hadjadj
Lies Defever

Vormgeving:
Boris de Vries

Druk en verzending:
Mailtraffic

Ontwerp:
Cometa

Voor meer informatie, email naar:
tirza@hetactiefonds.nl
of ga naar:
www.hetactiefonds.nl

Pushbacks

Illegale pushbacks, eindeloze asielprocedures en militaire apparatuur: het grensbeleid van Europa is een ware hel voor een steeds grotere groep mensen die zich gedwongen zien hun land te verlaten door de gevolgen van de wereldwijd ongelijke verdeling van welvaart, onveiligheid, klimaatverandering en de oorlogsindustrie. Wie zich als activist inzet voor bewegingsvrijheid in Nederland, weet dat de dit jaar veelbesproken situatie in Ter Apel slechts het topje van de ijsberg is. Het Actiefonds steunt daarom hoognodige acties op het gebied van migrantenrechten, al decennialang.

Frontex

Dit jaar stond het No Border Camp in het teken van de campagne rondom Frontex, het EU-agentschap dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van grensbewakingsbeleid. Eerder dit

jaar stapte de directeur van Frontex nog op vanwege schandalen rond wangedrag en mensenrechten-schendingen. Deze zou hij jarenlang opzettelijk hebben verdoezeld. Ook in Nederland zijn er nog te weinig mensen op de hoogte van de werkelijke praktijken aan de buitengrenzen. Daarom is het zo belangrijk dat er bijeenkomsten zijn als het NBC.

Solidariteit

Op donderdag sloten zo'n 80 mensen zich aan bij een solidariteitsdemonstratie naar het nabij gelegen detentiecentrum Rotterdam. Hier zitten mensen soms wel maandenlang vast omdat zij geen verblijfsvergunning hebben. Met toeters en pannen laten activisten aan zowel de instelling als de vastzittende migranten horen dat zij het niet eens zijn met de traumatiserende opsluiting en de daarop volgende deportatie. Want geen mens is illegaal!

Nalaten aan Het Actiefonds

Het Actiefonds bestaat al ruim een halve eeuw. In deze vijftig jaar hebben we vele grote en kleine protestbewegingen kunnen helpen slagen, door mensen bij te staan met de middelen die zij nodig hebben in hun strijd. Als het aan ons ligt doen we dit nog eens vijftig jaar.

Zolang er onrecht in de wereld plaatsvindt, zullen activisten in beweging komen en zo weer ruimte creëren

voor een toekomst waarin het wél anders kan. Door Het Actiefonds op te nemen in uw testament, levert u ook aan die toekomst een bijdrage. Het is een speciale en waardevolle manier om vast te leggen wat voor u belangrijk is.

U kunt aan Het Actiefonds nalaten via een legaat of met een erfstelling. In de brochure "Houd de hoop levend" vindt u alle informatie die relevant voor u is

wanneer u overweegt Het Actiefonds op te nemen in uw testament.

U vraagt de brochure nu eenvoudig aan door de bijgevoegde antwoordkaart in te vullen en op te sturen naar Het Actiefonds.

Heeft u nu al vragen? Of wilt u direct iemand spreken over uw testament? Neem dan contact op met beau@hetactiefonds.nl of bel naar 020 627 9661 voor een vrijblijvend gesprek.